

Pomazání Davida za krále *1S 16,1-13*

Samuel vyslán do Betléma (verše 1-3)

- Čas přestat truchlit pro Saula

Saul byl prvním králem Izraele (viz 1S 8-15). Pro svoji neposlušnost vůči Bohu však byl zavržen. Samuel kdysi z Božího pověření tohoto muže pomazal za krále. A po zavržení Saula nad ním truchlil. Saul sice ještě žil a dosud byl u moci. Avšak kvůli svému odloučení od Boha byl jako mrtvý. Mohli bychom říci, že sice existoval, ale nežil. Bůh Samuelovo truchlení rázně ukončil. Byl čas odpoutat se od Saula a jít pomazat nového krále, jehož Bůh sám přichystal. I nám se může stát, že se na někoho upneme. Třeba nás mrzí, že odpadl od Krista, nebo se nějakým selháním vyřadil ze služby. Jaksi pro toho člověka truchlíme, modlíme se za jeho duchovní obnovu. I v naší situaci ale může nastat chvíle, kdy nám Bůh dá najevo, že už truchlit nemáme. Má plán B, posílá nás k jinému člověku nebo lidem.

- Samuelovy obavy

Samuel se bál, že když půjde pomazat nového krále, Saul se o tom dozví a jeho, Samuela, zabije. Saul skutečně klesl tak hluboko, že by byl schopen zabít i Božího proroka. Novému pomazanému, Davidovi, posléze usiloval o život. Kvůli své nenávisti vůči němu neváhal zabít Hospodinovy kněze (viz 1S 19 a 22,6-23). Prorok se jistě také obával, že Saul bude na nového pomazaného žárlit. Navíc Saul přímo od proroka věděl, že Hospodin má v plánu ustanovit za krále jiného muže (1S 15,28).

- Boží rada

Pán Bůh tedy Samuelovi poradil, jak pomazání nového krále vykonat nenápadně a neokázale. Prostě si měl vzít jalovici a jít do Betléma obětovat. Jišaje a jeho syny měl pozvat k hodování na obětním zvířeti. A při té příležitosti měl pomazat nového krále - jednoho z Jišajových synů. Bůh to zařídil tak, že Samuel nemusel ani lhát, ani hned odhalovat celou pravdu.

V Betlémě (verše 4-5)

- Vyděšení starší

Když Samuel přišel do Betléma, vzbudilo to okamžitě obavy a zděšení místních starších. Snad se obávali, že prorok jim přichází ohlásit Boží soud. Jistě je uklidnilo, když jim řekl, že přichází obětovat. Byla to pravda. Božím řízením jim však nemusel říkat pravdu celou. Někdy je to prostě tak, že se nehodí říkat vše hned. V počátečním stádiu může být Boží dílo při člověku křehké a potřebuje čas, aby mohlo ve skrytosti uzrát. Až později přijde chvíle, kdy se projeví veřejně. Samuel nařídil obyvatelům Betléma, aby se posvětili. Po obřadní stránce to znamenalo, že se omyli vodou a vzali si čisté šaty (srov. Ex 19,10.14; Lv 15; Nu 19,11-22).

- Pozvání Jišaje a jeho synů

Jišaj a jeho synové byli posvěceni/odděleni, aby se Samuelem hodovali na obětovaném zvířeti. Tak tomu bylo při oběti pokojné (viz Lv 3; 7,11-34). Část zvířete byla spálena na oltáři, část připadla knězi. Zbytek oběti jedl ten, kdo obětoval a jeho rodina. Zde měli společně hodovat kněz-prorok Samuel s Jišajem a jeho syny. Z dalšího vyprávění vysvítá, že se Samuelem snad hodovali jen Jišaj a jeho synové. Ostatní patrně byli jen přítomni při oběti. Další události tak probíhaly v užším rodinném kruhu.

Boží volba (verše 6-13)

- Samuelův první dojem

Samuelův první dojem byl, že Hospodin možná vyvolil nejstaršího Eliába. Svou urostlou postavou připomínal Saula (1S 9,2; 10,23-24). Bůh ho však, podobně jako Saula, zamítl. V hebrejštině je pro „ zamítl “¹ ve verši 7 použito stejného hebrejského slova jako pro „ zavrhl “ ve verši 1, kde se týká samotného Saula. Tak jako Bůh zamítl urostlého Saula, zamítl i nejstaršího Jišajova syna. Nepoučil se snad Samuel ze svojí zkušenosti se Saulem?

- Hospodin hledí k srdci

Bůh Samuelovi připomněl, že pro Hospodina není rozhodující, jak člověk vypadá, ale jaký je uvnitř. Hospodin hledí k srdci člověka, tedy k jádru osobnosti. Hledí k tomu,

---

¹ Vycházím z Českého ekumenického překladu

jaký je daný člověk ve své podstatě, jaké jsou jeho základní životní postoje. My lidé něco takového obvykle na první pohled nepoznáme. Bůh však vidí do nitra člověka. Bůh nemá dojmy. Bůh ví.

- Přehledka Jišajových synů

Následovala tedy přehledka Jišajových synů. U každého z nich čeká prorok na Boží vyjádření. Pozoruhodné je, že Samuel musel projít tímto procesem hledání. Bůh mu řekl, že má jít do Betléma. Řekl mu také, že jeden z Jišajových synů je tím pomazaným. Samuel však musel Boží vůli hledat, ptát se, čekat na Boží vyjádření. Bůh přece věděl jasně, kdo je jeho vyvoleným. Neřekl to však Samuelovi rovnou. Bylo zapotřebí hledat, ptát se. Vidíme zde, že zjišťování a ujasňování Boží vůle může být proces. Takovým procesem může být hledání vhodného člověka pro nějakou službu v rámci sboru. Takovým procesem může být, když křesťan hledá službu, odpovídající jeho duchovním darům. Bůh zřejmě chce, abychom ho hledali, abychom se ptali. Kdo nehledá, nenajde (sr. Mt 7,7-8).

- Jsou všichni?

Samuel čekal na Boží vyjádření u každého z přítomných sedmi synů. A pokaždé Bůh odpověděl zamítavě. Prorok byl možná zmaten. Věděl jasně, že je na správném místě. Ale kde je ten vyvolený? Zeptal se tedy, zda jsou to všichni Jišajovi synové. Nejmladší syn na hostině chyběl. Pásl někde ovce. Jaksi na něho zapomněli. Možná jim pro takovou příležitost nepřipadal dost důležitý.

- Boží vyvolený

Když osmý syn přišel, Pán Bůh jasně sdělil, že to je jeho vyvolený. Samuel pak Davida pomazal - v soukromí, uprostřed jeho bratrů. S pomazáním souvisel duch Hospodinův, který byl pomazanému darován a který se Davida zmocňoval (v. 13). O podobném působení Ducha čteme také v souvislosti se Samsonem (Sd 14,6.19; 15,14) a Saulem (1S 10,10; 11,6). Projevovalo se to jistě Davidovou smělostí, odvahou, vítězstvími i pozdější moudrou vládou. A také prorockými slovy, s nimiž se setkáváme zejména v jeho žalmech (srov. 2S 23,1-7).

Připomeňme si, že slovo Kristus znamená Pomazaný. Pán Ježíš Kristus je pomazaným králem Božího království. Je pomazán Duchem svatým (Sk 10,38; srov. Iz 11,2; 42,1; 61,1-3). Skrze Krista Bůh pomazává Duchem svatým i všechny ty, kdo v Krista věří (srov. 2K 1,21-22; 1J 2,20 a 27 v kralickém znění; Ř 8,9; Ef 1,13-14). Pomazání Davida je tak pro nás obrazem pomazání Duchem svatým, které náleží všem, kdo věří v Krista.